

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De oppidis datis hyram. ca. xxiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Regum tertii

tur in regū. Domus suā edificavit salomon
xij. annis. et ad pfectum vsq; pduxit: et pau
lo post porticu erā solij in qua tribunal fecit
Et vocavit porticu spaz domū i qua erat so
liū et tribunal. Soliū autē ē regis: tribunal
iudicis. Et erat in eadē domūcula in qua se
debat ad iudicandū. id est i qua cū assessori
bus tractabat de sentētia. De huius domus cō
positione tacet liber regū: forte qz eadē erat:
q̄ et in domo salis quā plenius describit. De
domo regine dicit in regū qz eam tali ope fe
cit quali et domū regis. Porro domus salus
duplex erat: et ex duplici materia. Pars infe
rior: erat lapidea: et dicebat nethora. id ē pl
gmētaria: in qua reponebat aromata et pis
gmēta ad vsus tēpli et domus regie vt ex be
neficio terre et muni diu vigerēt q̄si recentia.
Superior pars domus lignea erat de lignis li
bani facta: vnde et dicitur est domus salis vlt do
mus libani: vel domus salus libani. Quidā
tū putāt eā ob hō sic vocatā: qz circūq; cō
stita erat ex arborib; et viridarijs mire recre
ationis iuxta densitatē salis libani. In ea re
ponebat arma: vt beneficio ligni rubiginis
nō sentiret: nec solū arma ad pugnādū: s; et
ad decorē et ad ostentatōes regis salus. Fe
cit em̄ rex salomon. cc. scuta aurca: et dc. scilicet
erat in vnoquoq; scuto In paralipomenon
addit de toridē lanceis aurca. Fecit q; du
cētas peltas aureas: quarū qdā rotūde erāt
alie instar semicirculi facte. His vtebant custo
des regis ante ostiū domus excubantes. Etiaz
quādo rex egrediebatur pcedebat eū equitan
tes et ferētes hōi arma: iuvenes stant: et vs
q; in equorū sessione diffundētes cesarēz: co
mis suis adijcētes auri tincurā: vt eorū ca
pita sole percussa radiarēt. Hos sequebat rex
vectus in curru: et ad locū quendā solit⁹ erat
exire: q̄ ab hierosolymis abest duob; fūncu
lis. et dicebat ortus eden. id est delictaz. Por
ro pars illa superior que dicebat domus salus
habebat longitudinē centū cubitoz. et i lati
tudine. et i altitudine. xxx. cubita camera rota
vestiebatur tabulis cedrinis. Sustentabat ho
trib; ordinib; colūnarū. Unusquisq; ordo ha
bebat colūnas. xv. cregione se respiciētes: et
pari modo a se distantes: et ita inter muros et
tres ordies columnarū erāt quatuor decambu
latoria. Pre forib; aut domus fecit porticu colū
narum. i. cubitoz lōgitudinis. et. xxx. latitu
dinis. De cōpositione inferioris pars domus la

pidce tacet liber regū forte qz eiusdē cōposi
tionis erat cutus et superior.

De basilica et domo regia. Ca. xxiii.

Regione stabat

e domus regia gradū interiacete viri
dario eiusdē longitudinis latitudi
nis et altitudinis: et similiter inter colūmata. Ue
ritamē simplex erat et vnus māsōtis mur⁹
cuius altitudo quatuor habebat distinctōes
qz tres diuersis variabatur colorib; quarta
pro superior celaturis erat ornata. Erant ibi ar
bores sculpte diuersi generis. ramis. folijs et
pomis obumbrate: ita vt ppter. intriculū sb
tilitatis agitari quodammodo. putarent. In
medio totius amplitudinis erat domūcula ha
bens latitudinē. xxx. cubitoz: et i ea erat solū
validis colūnis extensū: in q̄ rex sedens iudi
cia pferebat. In posteriori fronte domus: la
quearia et parietes vestiti erāt auro: vbi fecit
rex thronū de eboze grandē: et vestiuit eū au
ro cui⁹ ascēsus facilis erat p sex gradus: et d
marmore porphiro fact⁹. xij. leuculi stabat
sup sex gradus hinc et inde. Reclinatio throni
posterior rotūda erat: sedes sup vitulū re
spiciēte. et due manus hinc et inde tenebat eū:
et duo leones stabat iuxta manus singulas.
Nō fuit tale opus i vniuersis regnis. Fecit
et circa domū reliq; habitacula et iedilla. Vbi
post causas explicatas residebant: strata oia
ex marmore et tabulis cedrinis. Fecit q; doz
mū regine in latere descendente: marmore ce
dro auro et argento opluentissime decoratā
Fecit et vitellia viriūq; domus pclara. Nec
nō et vasa q̄cunq; sunt epulis opportuna o
mnia ex auro fecit. Perfecit itaq; salomō. xx.
annis templū: et domos regias cū omni su
pellecile sua hīram rege thiri pbente sibi au
xilū in lignis et auro.

De oppidis datis Hyra. Ca. xxiiii

Inc dedit sa

lomo hyra. xx. oppida in terra
galilee: forte neptali mariti
ma. S; nō placuerit regi thyrō s; a thyro
nō pcul eent posite. et appellauit eā etiā cabul
quō lingua phenici sonat displicere. et tūc pri
mū terra illa vocata est galilea gentium. nō
qz sibi gentes habitaret s; qz sub dictōe regis
gentilis erat. Refert iosephus menādri phe
nicē historiographū scripsisse qz salomō et hy

ram mutuo sibi scripserunt enigmata et figurarum: quae non solueret certa daret alteri pensio nem Cunctis autem hiram in solutioe psulebat thyrum iunene ab demum ab demonis filium qui omnia defacill explebat

De operibus Salomonis. Ca. XXV.

Uiro conuertit

per animu salomon ad muros ciuitatū cōstruendos quos miro robore amplauit. Vias quoque regias quae ad hierosolyam ducerent nigro lapide strauit. In pluribus quoque locis ruinas ciuitatū reparauit. Sed et nouas ciuitates per oportunitate locorum fundauit quasdam contra hyemis intemperiem. quasdam aduersus cauma estiuum. quasdam contra veris et autumnū mutabilitatē. In terminis vero terre edificauit urbes tabernaculorum: imo ultra fines terre promissionis per plurimas urbes occupauerat: socero suo pharaone rege egypti ei presentē auxiliū. Qui ut ait iosephus plurimus regum egypti dicitur esse pharaon. quod interpretatur regnans. Qui cum ammiraretur opera salomonis. precipue commendabat domū saltus et sacrificia et frequentiam leuitarū circa ea. Porro de filiis israel nullus fecit salomon seruum. sed erant viri bellatores et ministri eius. ex quibus erant super omnia opera salomonis propositi. cccc. Chananeos autem de monte libani usque ad ciuitatē amachi fecit sibi suos tributarios. Quosque fecit rex salomon in insula quadam egyptiaca rubri maris quae dicitur asyongaber. et nauigabat cum seruis salomonis viri nautici de tyro. que tūc insula erat et deferebatur de ophir aurū multū: et circumuehentes india et siciliā. post elapsū triennium referebant salomoni aurū. cccc. et. xx. talento rū et argentū. et dentes elephantorum. et similesque et pauos. et gemmas et ligna thina multa nimis que erant similia lignis sethim et odoriferis. de quibus fecit rex salomon fulcra et sedilia domus domini et domus regie: et citharas et liras cantoribus: nam cynara et nabla ex electro constituta. Quasi nullus precij erat argentū in diebus eius nam et sedilia per foribus domorum plurima in hierusalem argentea erant. Sed et ligna cedrina quae siccomori ligna abundabant in ea.

De regina Saba. Ca. XXVI.

De horum incredi

bilis opinionem regina saba excita

ta venit tentare eum in enigmatibus. Et ingressa est hierusalem cum comitatu multorum diuinitus inestimabilibus. Est autem saba quaedam nomen regionis. sed hic est ciuitas regalis ethiopiae. Huius nominis significationes apud hebreos distinguunt per apices saba. sū et samech. Huiusmodi est: post minciū quae memphim condidit fuisse reges egypti dictos pharaones: quos sonat regnantes. Quibus successit nichaula regina egypti et ethiopiae: quam purat iosephus uenisse ad salomonem. Quae ingressa ad eum locuta est uniuersa quae habebat in corde suo. Nec fuit sermo quae regē lateret. sed docuit eam omnibus quae proposuerat. Et ammiras non habebat. Ultra spiritū dicens famam regis minorem esse ueritate. Verūtamē trīa per ceteris ammirabat: domū saltus: et supra templi fabricas: ordinem quoque et frequentiam ministratū in templo. Tertium vero ordinem et distinctionem seruitutū regi in mensa. Nam et pincerne simili cultu distincto ab alijs ornabantur: similiter et panilatores et dapiferi: ut in tanta multitudine ministrorum nullus dubitaret quos cuius rei ministerio fugeret. Dedit autem regina regi munera cetera. talenta auri. et gemmas preciosas et aromata quanta et qualia non fuerant uisa in hierusalem. Dicit etiam iosephus eam dedisse regi radicē balsami: unde

propagate sunt in egypto. Quae postea Cleopatra gaddi uineae balsami abstrulit pessimate. Cui etiam salomon regina egypti.

multa redonauit nihilque fuit quod postulanti non preberet. Quae regina gratis suscipiens ad propria remeauit. Tradunt quidam eam referripisse salomoni quod presentialiter ei dicere timuit: se uidisse scilicet quoddam lignū in domo saltus in quo suspensum tendus erat quidam pro cuius morte regnum iudeorum periret. et certis indicijs illud reginam dicauit. Quod timens salomon in profundis simis terre uisceribus occultauit illud: pro cuius salute aqua mora sanauit egrotos. quod tamen in libris suis negant se habere hebrei: sed quod circa tempora christi in pbatica piscina super perenatauerit incertū est. et credit fuisse hoc lignū crucis dominice.

De aduersarijs Salomonis et morte eius. Cap. XXVII.

Recedente uel

pro tempore amauit rex salomon mulie